

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Erhvervsstyrelsen

29. marts 2023

Høringsvar vedrørende udkast til lovforslag om ændring af investeringscreeningsloven og klagenævnsløven

Dansk Erhverv har modtaget Erhvervsstyrelsens og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens høring over udkast til lovforslag om ændring af investeringscreeningsloven og lov om Klagenævnet for Udbud samt udkast til bekendtgørelse om håndhævelse af sanktioner vedrørende offentlige kontrakter udstedt ved Rådets forordning (EU) 2022/576.

I den anledning har Dansk Erhverv følgende bemærkninger:

Ændring af investeringscreeningsloven

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv støtter princippet om screening af tredjelandes virksomheders bud på offentlige opgaver, hvor disse udgør en trussel mod national sikkerhed eller offentlig orden i Danmark. Dansk Erhverv anerkender således, at der er behov for at værne om sikkerhedsinteresser i forbindelse med bl.a. forsvarsvirksomheder, større infrastrukturprojekter eller kritisk infrastruktur.

Imidlertid mener Dansk Erhverv, at regeringen med lovforslaget går for langt og indfører vidtgående og dårligt afgrænsede regler i stedet for at sikre en målrettet indsats ift. reelle trusler mod national sikkerhed og offentlig orden.

Det er kritisabelt, at et så vidtrækkende lovforslag fremsættes forhastet, med for kort høringsfrist og uden ordentlig inddragelse af de tusinder af virksomheder, som lovforslaget vil berøre. Derfor opfordrer Dansk Erhverv regeringen til at udskyde lovens planlagte fremsættelse i april og i stedet invitere branchen til grundig dialog om bl.a. lovforslagets anvendelsesområde, tilladelsesordningens oplysnings- og dokumentationskrav samt undersøge, hvorvidt der i markedet findes tilstrækkelige alternativer, der kan leve op til tilladelsesordningen.

Der er i Dansk Erhvervs optik reel fare for at de foreslåede procedurer for offentlige udbud kan medføre unødvendige administrative byrder, hvilket kan betyde alvorlige forsinkelser i udbygningen af vedvarende energi i Danmark. Samtidig vil screeningsloven betyde danske særregler, som vil gøre Danmark mindre attraktiv for grønne investeringer. Hertil kommer de mange andre sektorområder som loven på sigt også vil komme til at gælde for.

I det hele taget bør det som princip sikres, at der ikke dobbeltlovgives om forhold der allerede er omfattet af lovgivning med samme formål. Det, som allerede er omfattet i eksisterende lovgivning med samme formål bør specifikt undtages fra den kommende revision af investeringscreeningsloven – på alle de sektorområder, hvor det er relevant.

Eksempelvis er det uklart om teleområdet er undtaget i lyset af den allerede gældende ”Lov om Leverandørsikkerhed i den kritiske teleinfrastruktur”. Det fremgår af den gældende lovs § 1, stk. 2, at loven ikke finder anvendelse hvis der i anden lovgivning er fastsat regler om screening af og eventuelt indgreb over for udenlandske direkte investeringer og særlige økonomiske aftaler af hensyn til den nationale sikkerhed eller offentlige orden. Det bør derfor fremgå af bemærkningerne til forslaget, at dette princip også gælder for den foreslåede godkendelsesordning, og således ikke vil finde anvendelse på teleområdet.

I et bredere perspektiv bør der være øget fokus på forvriddende konkurrence fra tredjelande. Dansk Erhverv vil derfor gerne opfordre til, at regeringen - frem for at introducere nye, disproportionale instrumenter – bruger de eksisterende instrumenter mere aktivt for at forhindre en skæv spillebane for danske virksomheder. Her tænkes der både på de klassiske handelsdefensive instrumenter, de nye regler om forvriddende statsstøtte og instrumentet for internationale offentlige udbud m.fl. Det er afgørende at danske og europæiske virksomheder ikke udkonkurreres på baggrund af forvriddende statsstøtte.

Dansk Erhverv støtter formålet med en faseopdeling af investeringsscreeningerne - således at de administrative byrder kan lattes i de tilfælde, hvor der ikke er grund til tro at der er sikkerhedsmæssige udfordringer. Der noteres dog at tidsfristerne for behandlingerne af screeningerne er for lange til realistisk at kunne overholdes ift. almindelige leverandør-, drifts- og serviceaftaler og desuden vil forsinke andre typer kontrakter betydeligt. Formålet med opdelingen (som beskrevet) er at sikre et lettere regime for de tilfælde, hvor der ikke synes at være problemer. 45 dage i det lettere (fase 1) regime er alt for meget i forhold til det meget brede anvendelsesområde.

Formålet med loven bør indsnævres til national sikkerhed og offentlig orden ligesom den oprindelige EU-forordning. Hos Dansk Erhverv går vi ind for, at et lille land som Danmark med en åben økonomi frit handler med tredjelande og i det indre marked – og byder på deres offentlige udbud ligesom de kan byde på vores. Hvis der skal ske indskrænkninger af det princip, så skal det være på et klart prædefineret grundlag – og udelukkende i tilfælde, hvor der er en klar sikkerhedsmæssig trussel, en trussel mod den offentlige orden eller andre forhold der går der uomgængeligt at gribe ind fra statens side.

Specifikke bemærkninger

§ 2. stk. 2.

Dansk Erhverv er bekymret over den meget vide beføjelse, der her tildeles Erhvervsministeren. Erhvervsministeren kan alene ved forhandling med sine egne regeringskolleger beslutte anvendelsesområdet for den reviderede lov. Dette skaber en høj grad af juridisk usikkerhed om noget så afgørende som anvendelsesområdet, hvilket kan påvirke investeringslysten i Danmark negativt. Sådanne beslutninger bør bero på en politisk beslutning i Folketinget snarere end blandt den til enhver tid siddende regerings ministre.

§ 4. stk. 10.

Definitionen af offentlig kontrakt, som efter reglerne kan underlægges screening, hvis der er tale om kritisk infrastruktur, er meget bred og omfatter også leverandør-, drifts- og serviceaftaler. Det

er ikke alene for ”Statslige, regionale og kommunale myndigheder, offentligretlige organer og sammenslutninger af en eller flere af disse myndigheder eller et eller flere af disse offentligretlige organer samt statslige selskaber” men bør ifølge Erhvervsministeriet ”medtage helt eller delvist stats-ejede virksomheder”. Det virker ret bredt som definition.

§ 9 a. stk. 2.

Erhvervsministeren kan efter forhandling med sine kolleger i regeringen beslutte et andet anvendelsesområde og en anden definition af kritisk infrastruktur. Da der ikke er en nærmere fastlagt definition af hvad der udgør en sikkerhedsrisiko, er her potentielt tale om et meget stort antal leverandør-, service- og driftsaftaler som ville skulle afvente screening og godkendelse fra Erhvervsministeriet før de kan indgås – i mindst 45 dage. Det virker helt disproportionalt i sammenhængen. Anvendelsesområdet og fokus for screeningerne bør indskrænkes til det som man konkret ønsker at forhindre/sikre. Beslutningen om sådanne helt principielle afgrænsninger bør træffes i Folketinget.

§ 9 c og § 9 d.

Erhvervsministeren kan beslutte at alle deltagere i et offentligt udbud skal godkendes af Erhvervsstyrelsen forud for udvælgelsen af den som kontrakten indgås med. Det virker igen disproportionalt og som et spild af ressourcer for de virksomheder som ikke bliver tildelt opgaven.

§ 14 a

Tidsfristerne for behandlinger i fase 1 og 2 er lange ift. det meget bredt definerede anvendelsesområde – henholdsvis 45 og 125 dage fra Erhvervsstyrelsen har oplyst ansøgeren om at anmeldelsen er fuldstændig. Det vil i praksis sige at perioden formentligt i en del tilfælde vil være længere endnu – hvis der eksempelvis er behov for supplerende oplysninger (og sagen skal forelægges Erhvervsministeren eller underleverandører også skal screenes).

§ 14 b

Som det også gælder for investeringsscreeningerne (der ikke er offentlige udbud) så skal de oplysninger, der gives, revideres. Det giver nogen mening ift. til større fusioner og opkøb af virksomheder, men næppe for alle kontrakter i den kritiske infrastruktursektor. Der savnes en klar afgrænsning af anvendelsesområdet og en tydeligere definition af kritiske infrastruktur.

§ 14 b stk. 3

Når en virksomhed ansøger om tilladelse skal man (hvis muligt og ellers senere) opgive kontaktoplysningerne til underleverandører og i visse tilfælde for underleverandører længere nede i leverandørkæden. Det er ikke klart i hvilke tilfælde disse også skal screenes – og om dette vil sætte fristerne i bero i den mellemliggende periode. Det tolkes således at den ansøgende virksomhed ikke vil være ansvarlig for screeningen (eller oplysninger til screeningen) af underleverandøren udover kontaktoplysninger, men det er ikke klart om denne proces yderligere vil forlænge de allerede ret lange forsinkelser. Det fremgår dog i §14 stk. 3 at Erhvervsstyrelsen kan stille krav om at underleverandøren skal godkendes inden denne må begynde at levere sine ydelser. I de tilfælde vil der så antageligvis være forsinkelser i leveringen på grund af den ekstra screening – hvis tidsfrist antages at løbe de samme 45-125 dage som det gælder for de øvrige screeninger. Det virker som nogle meget lange forsinkelser for de fleste typer offentlige opgaver der kommer i udbud.

Ændring af lov om Klagenævn for Udbud

Dansk Erhverv bakker op om alle relevante tiltag, der skal virke til at bremse eller standse Ruslands uberettigede aggression over for Ukraine. Det er i den forbindelse bl.a. afgørende, at der skabes klare rammer for, hvilke restriktioner der gælder, og at disse restriktioner er let håndterbare for både myndigheder og private virksomheder.

I forlængelse heraf kan Dansk Erhverv tilslutte sig behovet for at skabe klarhed over Klagenævnet for Udbuds kompetence til at håndhæve EU's økonomiske sanktioner over for tredjelande, som angår offentlige kontrakter.

Herudover bakker Dansk Erhverv op om, at der fastsættes en bemyndigelsesbestemmelse i klagenævnsløven til, at erhvervsministeren kan fastsætte regler med henblik på administration af EU's økonomiske sanktioner over for tredjelande, som er udstedt i medfør af traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde i forhold til offentlige kontrakter, herunder håndhævelsen af disse regler.

I den forbindelse bakker Dansk Erhverv endvidere op om, at der med udkastet til ny bekendtgørelse, der forventes udstedt i forlængelse af den foreslåede § 25 c i klagenævnsløven, er lagt til op til at udpege Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som national kompetent myndighed for håndhævelse af Rådets forordning 2202/576.

Dansk Erhverv kan således overordnet tilslutte sig de ændringer, som der er lagt op til at foretage af klagenævnsløven og udkastet til en ny bekendtgørelse, der forventes udstedt i medfør af den foreslåede § 25 c i klagenævnsløven.

Særligt for så vidt angår den foreslåede bekendtgørelse bemærker Dansk Erhverv, at det i forhold til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens sanktionsmuligheder, jf. bekendtgørelsens § 9, dog fremstår uklart, om der her også er hjemmel til, at styrelsen også kan indbringe relevante kontrakter, der allerede var indgået forud for det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt. I den forbindelse anbefaler Dansk Erhverv, at bekendtgørelsens sanktionsbestemmelse gøres så klar og letanvendelig som muligt, således at der ikke opstår tvivl om, hvilke sanktionsmuligheder, som er tilgængelige for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Med venlig hilsen

Ulrich Bang

Underdirektør for klima, energi og miljø

Lasse Hamilton Heidemann

EU- og International Chef

Morten Jung

Markedschef